

Het verbeteren van de vaardigheden en pedagogische sensitiviteit van leerkrachten in het Nederlandse basisonderwijs: Een studie naar de effecten van de gedragsinterventie Multi-Method Coaching van leerkrachten op aspecten van de geestelijke gezondheid van leerkrachten en kinderen en schoolprestaties.

Gepubliceerd: 17-06-2013 Laatste bijgewerkt: 24-04-2024

Het eerste doel van de Key2Teach-studie is het ontwikkelen en toetsen van de effecten van de professionaliseringsinterventie Multi-Method Coaching op de vaardigheden en pedagogische sensitiviteit van leerkrachten, teneinde de relatie met leerlingen...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Psychiatrische en gedragssymptomen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON39904

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Key2Teach

Aandoening

- Psychiatrische en gedragssymptomen NEG

Synoniemen aandoening

angst/depressie symptomen, burnout symptomen, Leerlingen: Gedragsproblemen; leerkrachten: stress

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Inholland University of Applied Sciences Hogeschool Inholland

Overige ondersteuning: Stichting Innovatie Alliantie

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Geestelijke gezondheid, Leerkracht-leerling relatie, Onderwijsresultaten, Pedagogische sensitiviteit

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

A. Primaire uitkomstmaten op leerkrachtniveau:

- Reactieve en proactieve vaardigheden en pedagogische sensitiviteit

(leerkrachtvaardigheden op het gebied van klassenmanagement en gedragsmanagement);

- Leerkrachtperceptie van gevoelens van self-efficacy;

- Leerkrachtperceptie van mate van conflicten binnen de

leerkracht-leerlingrelatie (alle leerlingen);

- Leerkrachtperceptie van de leerkracht-leerlingrelatie binnen de dyade:

nabijheid (warme en open communicatie), conflict (negativiteit en

disharmonie) en afhankelijkheid van de leerling van de leerkracht;

- Geobserveerde kwaliteit van de leerkracht-leerlingrelatie tussen de

leerkracht en de dyade-leerling;

- Geobserveerde kwaliteit van de leerkracht-leerlingrelatie tussen de

leerkracht en de klasgenoten van de dyade-leerling.

B. Primaire uitkomstmaten op leerlingniveau:

- Leerlingperceptie van de leerkracht-leerlinginteractie.

Secundaire uitkomstmaten

A. Secundaire uitkomstmaten op leerkrachtniveau:

- Leerkrachtgerapporteerde stress symptomen;
- Leerkrachtgerapporteerde burnout symptomen;
- Leerkrachtgerapporteerde angst/depressie symptomen;
- Leerkrachtgerapporteerde tevredenheid over baan.

B. Secundaire uitkomstmaten op leerlingniveau:

- Kindgerapporteerde psychosociale problemen (Gedragsproblemen, Hyperactiviteit, Emotionele problemen, Problemen met klasgenoten, Prosociaal gedrag);
- Leerkrachtgerapporteerde Gedragsproblemen, Hyperactiviteit, en Emotionele problemen.
- Kindgerapporteerd sociaal welzijn in relatie tot leerkracht en in relatie tot klasgenoten;
- Leerkrachtgerapporteerde directe leervoorwaarden en verwachtingen omtrent

presteren;

- Academische voortgang en leerkrachtverwachtingen omtrent academische voortgang;

- Klasgenoten genomineerde gedragsproblemen en sociometrische status.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Gedragsproblemen komen bij 10% van de Nederlandse kinderen voor. Deze groep loopt een verhoogd risico om toekomstige problematiek te ontwikkelen, zoals voortijdig schoolverlaten, sociaal isolement, criminaliteit, werkeloosheid, depressie en verslaving.

Relaties met leerkrachten worden beschouwd als de drijvende kracht achter een gezonde ontwikkeling van kinderen. Leerkracht-leerlingrelaties die worden gekenmerkt door warmte en open communicatie en weinig conflicten en afhankelijkheid, blijken een positieve invloed te hebben op zowel de sociaal-emotionele alsook de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Maar juist tussen leerkrachten en kinderen met gedragsproblemen is er vaak sprake van een problematische relatie. Deze relaties worden gekenmerkt door conflicten, en roepen bij leerkrachten gevoelens op van handelingsverlegenheid, boosheid en hulpeloosheid. Uit onderzoek blijkt dat leerkrachten minder pedagogische sensitiviteit laten zien in interactie met kinderen met gedragsproblemen, en er meer sprake is van controlerend gedrag. Deze conflictueuze relaties verergeren het probleemgedrag, bedreigen het welbevinden van de leerling, bedreigen een positief en veilig klassenklimaat, en hebben een negatieve invloed op de prestaties en het welbevinden van medeleerlingen. Conflictueuze relaties met leerlingen met gedragsproblemen blijken voor leerkrachten bovendien de belangrijkste bron voor stress- en burnoutklachten.

Leerkrachten geven aan grote behoefte te hebben aan effectieve handreikingen waarmee zij vaardiger kunnen worden in het hanteren van gedragsproblemen van leerlingen om zo de relatie met leerlingen met gedragsproblemen te kunnen verbeteren. In de Key2Teach-studie staan de ontwikkeling van de interventie Multi-Method Coaching, en de beproeving op effectiviteit en gebruikersvriendelijkheid centraal. In het verlengde hiervan beoogt het programma tevens de adoptie en implementatie van Multi-Method Coaching en de bijhorende trainingen voor MMC-opleiders in het primair onderwijs en de lerarenopleidingen te realiseren.

Doel van het onderzoek

Het eerste doel van de Key2Teach-studie is het ontwikkelen en toetsen van de effecten van de professionaliseringsinterventie Multi-Method Coaching op de vaardigheden en pedagogische sensitiviteit van leerkrachten, teneinde de relatie met leerlingen met (sub)klinische niveaus van gedragsproblemen te verbeteren. Daarnaast wordt getoetst of het vergroten van de pedagogische sensitiviteit en het verbeteren van de leerkracht-leerling relatie effect hebben op de mate van gedragsproblemen van de leerlingen, hun leerprestaties, leermotivatie en sociaal welzijn, evenals op aspecten van de geestelijke gezondheid van leerkrachten (burnout klachten, stressklachten, angst- en depressieve symptomen). Het tweede doel van de studie is het bestuderen van de samenhang tussen school- en programmafactoren en ontwikkelingen binnen de beschreven leerling- en leerkrachttuitkomsten ten gevolge van de interventie Multi-Method Coaching.

Onderzoeksopzet

In deze studie wordt gebruik gemaakt van een Randomized Controlled Design om verschillen in ontwikkelingen tussen de experimentele- en controlegroepen te vergelijken gedurende vier meetmomenten: voorafgaand aan de interventie, tijdens de interventie, een maand na afloop van de interventie en drie maanden na afloop van de interventie. Per school worden twee of vier dyades geïnccludeerd en gerandomiseerd toegewezen aan een van beide condities.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De interventie Multi-Method Coaching (MMC) wordt in het onderzoeksschooljaar geïmplementeerd op de scholen in de interventieconditie. MMC is een geprotocolleerde schoolgerichte interventie die uit twee componenten bestaat; (1) een Reflectietraining en (2) Synchron Beeldcoachen op vaardigheden en pedagogische sensitiviteit van de leerkracht. MMC wordt op deze scholen als onderdeel van het reguliere curriculum in de klassen van de 72 dyade-leerkrachten die werkzaam zijn in de groepen 5, 6 en 7 van de deelnemende scholen. De Reflectietraining bestaat voor iedere leerkracht uit vier bijeenkomsten. Doel van de Reflectietraining is om de leerkracht onder supervisie van een getrainde MMC-coach te ondersteunen bij het reflecteren op de positieve en negatieve emoties die hij/zij ervaart in de dagelijkse interactie met de dyade-leerling, en de leerkracht te ondersteunen bij het reflecteren op de kwaliteit van zijn/haar pedagogische sensitiviteit (effectief gebruik van regels en routines, belonen, correcties, selectief negeren, antwoordmogelijkheden bieden, kwaliteit van feedback en activerende didactiek) . De leerkracht wordt gestimuleerd om te reflecteren op het verband tussen de kwaliteit van pedagogische sensitiviteit, de kwaliteit van de leerkracht-leerlingrelatie, het probleemgedrag van de leerling, en zijn/haar eigen welbevinden. Expliciete aandacht wordt besteed aan aandachtspunten voor verbeteringen van de pedagogische sensitiviteit. In de eerste bijeenkomst vindt een interview plaats tussen coach en leerkracht teneinde inzicht te verschaffen in de opvattingen en gevoelens van leerkrachten betreffende hun relatie met de dyade-leerling. In de tweede bijeenkomst

begeleidt de coach de leerkracht bij het reflecteren op de overeenkomsten en verschillen tussen de uitkomsten van het interview en de feitelijke interacties tussen leerkracht en leerling zoals die op video zijn vastgelegd. Hierna presenteert de coach een sterkte-zwakke analyse met betrekking tot verschillende facetten van zijn/haar pedagogische sensitiviteit, die het startpunt vormt voor diepte-reflectie door de leerkracht op zijn eigen handelen op het gebied van klassenmanagement en gedragsmanagement (bijeenkomst drie en vier). Synchron Beeldcoachen bestaat voor iedere leerkracht uit twee fasen van maximaal negen bijeenkomsten; maximaal 18 bijeenkomsten in totaal. Synchron Beeldcoachen is een methodiek waarbij de leerkracht tijdens het lesgeven door middel van (eenrichting) draadloze communicatieapparatuur wordt gesouffleerd door de coach. De coach fluistert de leerkracht via een microfoon onmiddellijke (synchrone) aanwijzingen (keywords) in een >oortje> in wanneer de leerkracht ongewenst gedrag laat zien. Keywords zijn korte, specifieke boodschappen die de leerkracht de richting wijzen naar een handelingsalternatief (correctieve feedback). Het voordeel van het direct interveniëren in de klassensituatie is dat de leerkracht geholpen wordt bij het timen van interventies, door het ingefluisterd krijgen van aanwijzingen direct kan stoppen met het uitvoeren van de minder efficiënte handeling en dat de leerkracht het aangeboden handelingsalternatief meteen kan toepassen tijdens het lesgeven. Dit biedt de leerkracht de mogelijkheid om direct het effect te ervaren van het veranderde gedrag. De coach filmt het Synchron Beeldcoachen, waarbij de keywords op film worden vastgelegd via de microfoon die verbonden is met de camera. Deze beelden vormen de basis van de nabespreking van de Synchrone Beeldcoachsessies met de leerkracht met behulp van microanalyse. Iedere fase Synchron Beeldcoachen bestaat een intake, een opname en analyse van een les, een nabespreking waarin coachingsbehoeften en passende keywords worden geformuleerd. In de eerste fase van Synchron Beeldcoachen is de coaching gefocused op het vergroten van de reactieve vaardigheden en pedagogische sensitiviteit van leerkrachten; in de tweede fase is de coaching gericht op het vergroten van de proactieve vaardigheden en pedagogische sensitiviteit.

Inschatting van belasting en risico

Belasting:

In het schooljaar dat de interventie MMC loopt en in het eerste kwartaal van het daaropvolgende schooljaar worden er vragenlijsten afgenomen en vinden video-opnamen plaats in de klas ten behoeve van observaties.

Vragenlijstmetingen vinden vier maal bij de leerlingen zelf plaats onder schooltijd, met een belasting van ongeveer een half uur per meting. Ook wordt de leerkrachten vier maal gevraagd om vragenlijsten in te vullen over de leerlingen. Deze invulling duurt gemiddeld 2,5 uur per keer voor de gehele klas. Met alle leerkrachten vindt gedurende de studie eenmaal een interview van drie kwartier plaats over de ervaringen met MMC. Ten behoeve van de multiple-gate screeningsprocedure vullen de leerkrachten eveneens vragenlijsten in. Dit neemt ongeveer 1,5 uur in beslag. Gedurende het onderzoeksjaar vindt vier maal een observatie plaats door getrainde onderzoeksassistenten.

Risico's:

Er zijn geen risico's aan deelname aan deze studie verbonden.

Contactpersonen

Publiek

Inholland University of Applied Sciences Hogeschool Inholland

Theresiastraat 8
DEN HAAG 2593 AN
NL

Wetenschappelijk

Inholland University of Applied Sciences Hogeschool Inholland

Theresiastraat 8
DEN HAAG 2593 AN
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
Kinderen (2-11 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Deze studie maakt gebruik van een multiple-gate screening procedure om 144 leerkracht-leerling dyades te identificeren. Alle kinderen in de leeftijd 8 tot en met 12 (groepen 5, 6, 7) die de 62 participerende scholen bezoeken worden in deze procedure geïncludeerd en gescreend.

Stap 1 inclusie: alle kinderen met (sub)klinische niveaus van gedragsproblemen worden geïdentificeerd;

Stap 2 inclusie: leerkrachten die een conflictueuze relatie rapporteren met alle bij stap 1 geïdentificeerde leerlingen worden geselecteerd;
Stap 3 inclusie: Wanneer er binnen een klas meer dan 1 conflictueuze leerkracht-leerling dyade wordt geïdentificeerd, wordt er random 1 dyade per klas geselecteerd;
Stap 4 inclusie: Uiteindelijk worden scholen in de studie geïnccludeerd wanneer zij ten minste twee conflictueuze leerkracht-leerlingdyades hebben. Wanneer een participerende school twee of drie dyades heeft, worden er random twee dyades geselecteerd voor deelname. Wanneer een participerende school vier of meer dyades heeft, worden er random vier dyades geselecteerd voor deelname.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

1. Klassen worden geëxcludeerd wanneer zij in het schooljaar dat MMC wordt uitgevoerd deelnemen aan een intensieve interventie gericht op de afname van gedragsproblemen van kinderen;
2. Leerkrachten van de geselecteerde scholen worden geëxcludeerd wanneer zij in het schooljaar dat MMC wordt uitgevoerd deelnemen aan een andere intensieve gedragsmanagement-training;
3. Kinderen worden geëxcludeerd wanneer hun ouders/verzorgers geen toestemming tot deelname hebben gegeven, of (indien kinderen 12 jaar of ouder zijn) wanneer kinderen zelf geen toestemming tot deelname hebben gegeven.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Preventie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	19-06-2013

Aantal proefpersonen: 7344
Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO
Datum: 17-06-2013
Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden)
metc-ldd@lumc.nl

Goedgekeurd WMO
Datum: 21-01-2015
Soort: Amendement
Toetsingscommissie: METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden)
metc-ldd@lumc.nl

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL39598.098.13